

واکنش رسانه‌های عرب به تور دیپلماتیک اردوغان

تور اخیر نخست‌وزیر ترکیه به کشورهایی که توانستند نظام‌های سیاسی خود را دگرگون کنند، واکنش‌ها و بازتاب‌های زیادی در منطقه داشت.

تور اخیر نخست‌وزیر ترکیه به کشورهایی که توانستند نظام‌های سیاسی خود را دگرگون کنند، واکنش‌ها و بازتاب‌های زیادی در منطقه داشت.

اردوغان در این سفر جمله‌ای را در هر سه کشور مصر، تونس و لیبی تکرار کرد. او گفت: کشورهای عرب در مسیر ساخت دموکراسی خود الگوی ترکیه را در پیش بگیرند و قانون اساسی خود را براساس اصول سکولاریسم بازنویسی کنند. نگاهی به مطبوعات عربی نتیجه سفر اردوغان به 3 کشور مصر، تونس و لیبی را نشان می‌دهد. در روزهای گذشته روزنامه‌های الحیات، الشرق الاوسط، السفير و شماری دیگر از روزنامه‌های عرب با انتشار مقالات و سرمقاله‌هایی، به اظهارات اردوغان در این سفر واکنش نشان دادند.

الحیات در سرمقاله‌ای تحت عنوان «چرا اردوغان چنین سخن راند؟»؛ با اشاره به اینکه اظهارات اردوغان درباره لائیسیته و سکولاریسم برای جوانان اخوان المسلمین مصر که با احساساتی اسلامی به استقبال او رفتند، بسیار شوک‌آور بود، افزود: اقدام اردوغان در تکرار مواضع خود درباره سکولاریسم در مصر، تونس و لیبی آن هم به شیوه‌ای واحد نشان از آن دارد که سخنرانی وی نه برآیند فوران احساسات و نه خطایی بیانی بود بلکه سخنانی برنامه‌ریزی شده بود.

نویسنده این پرسش را مطرح کرده است که آیا اردوغان با این اظهارات به دنبال از بین بردن نگرانی‌های سکولارهای ترک و غربی درباره اینکه وی رهبری ترک است و نه نواده دوران عثمانی (برخی‌ها دولت وی را در ادامه خلافت اسلامی می‌انگارند) بوده است؟ شاید اردوغان ورای این اظهارات به دنبال 2 هدف بود؛ ارسال پیامی به داخل ترکیه مبنی بر ایمان و باور خود به سکولاریسم و ایجاد مصونیت در برابر مخالفان سنتی‌اش و دوم پیامی به جهان عرب برای جلب هواداری جریان‌های سکولاریسم و چپگرایان.

اما پرسش اساسی در اینجا مطرح می‌شود که آیا اردوغان با این اظهاراتش توده‌های عرب را به سوی خود جلب کرد یا از دست داد؟ نویسنده الحیات معتقد است که نمی‌توان در این باره به‌طور قطع نظر داد اما نکته قطعی این است که اردوغان که پیش از این نتوانسته بود سکولارها را در کشور خود به سوی خویش جلب کند، این بار تصویر محبوب خود در وجدان اسلامگرایان جهان عرب را نیز از دست داد.

روزنامه السفير لبنان نیز در سرمقاله‌ای اردوغان را هدف خود قرار داده است اما نه به اظهارات وی در مصر و تونس و لیبی بلکه به نقش وی در بحران سوریه پرداخته است. این روزنامه با اشاره به اظهارات اردوغان، وی را فردی دانسته که در هر رویدادی در منطقه سرک می‌کشد و افزوده است: وی تصویر مطلوب خود را در توده‌های عرب درباره مسئله فلسطین با موضعگیری‌هایش در مصر و نیز با رفتارهایش در قبال سوریه از دست داده است و حتی برخی وی را دارای رویکرد امپراتوری می‌دانند.

شبکه العربیه عربستان هم در سایت اینترنتی خود مقاله‌ای با این عنوان منتشر کرده که «آیا به دنبال اردوغان برویم یا نه؟»؛ در این مقاله آمده است: از اردوغان بعید است که نسخه ترکیه را برای کشورهای عرب اینچنین بی‌محابا تجویز کند، چون سیستمی که اکنون در ترکیه مستقر است نتیجه سال‌ها چالش تاریخی درون این کشور است و نمی‌توان آن را مانند پیوند عضو، وارد نظام سیاسی اعراب کرد.

نویسنده این مطلب با اشاره به چالش‌های دولت اردوغان با ارتش، رسانه‌ها و کردها می‌نویسد: الگوی ترکیه هنوز امتحان خود را پس نداده و باید منتظر باشیم تا ببینیم حرف‌های آقای اردوغان تا چه حد به عمل نزدیک می‌شود، بعد درباره پیروی از او تصمیم بگیریم.